

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ความรู้และปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ในการส่งจ่ายยาต้านจุลชีพ
ของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย จังหวัดมุกดาหาร

ชื่อผู้เขียน นางสาวเบญจมา ชัยสันติตระกูล

สาขารณสุขศาสตร์มหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. จรัสพรรณ สงวนเสริมศรี	ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร. วรรัตน์ นิลवास	กรรมการ
อาจารย์พัศตรีวิภา สุวรรณพรหม	กรรมการ
อาจารย์ชบาไพร โพธิ์สุยะ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความรู้ในการส่งจ่ายยาต้านจุลชีพของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย และศึกษาความแตกต่างของความรู้ในการส่งจ่ายยาต้านจุลชีพของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัยตามปัจจัยส่วนบุคคล ต่อไปนี้ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ประสบการณ์การทำงาน และปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ การอบรม และการหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ประชากรที่ศึกษา คือ เจ้าหน้าที่สถานีนอนามัยจังหวัดมุกดาหารทั้งหมด 215 คน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ ทุกหน่วยของประชากร โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปให้เจ้าหน้าที่สถานีนอนามัยจังหวัดมุกดาหารทุกคน ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงและทดสอบคุณภาพโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น .73 จากแบบสอบถามจำนวน 215 ฉบับ มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับมาสวทิจำนวน 130 ฉบับ คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 60.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติพรรณนาและสถิติอนุมาน (กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ค่า $P < .05$) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ในการส่งจ่ายยาต้านจุลชีพของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัยจังหวัด

มุกดาหารอยู่ในระดับพอใช้ โดยมีความรู้เกี่ยวกับข้อบ่งชี้ของยา ขนาดและวิธีใช้ อยู่ในระดับค่อนข้างดี ส่วนความรู้เกี่ยวกับระยะเวลาการใช้ยาอยู่ในระดับพอใช้ สำหรับความรู้เกี่ยวกับคำเตือน ข้อห้ามใช้และข้อควรระวังอยู่ในระดับต้องแก้ไข และปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความรู้ในการส่งจ่ายยาต้านจุลชีพ คือ ปัจจัยด้านเพศเพียงปัจจัยเดียวโดยเพศหญิงมีความรู้ดีกว่าเพศชาย ($P = .021$) สำหรับปัจจัยด้านอายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งงานในปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงาน ไม่มีผลต่อความรู้ในการส่งจ่ายยาต้านจุลชีพ ส่วนปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ การอบรม และการหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองในระยะเวลา 1 ปี โดยการอ่านหนังสือ วารสาร นิตยสารและงานวิจัย การดูทีวี การสอบถามบุคลากรด้านสาธารณสุขและฟังวิทยุ ก็ไม่มีผลต่อความรู้ในการส่งจ่ายยาต้านจุลชีพ ยกเว้นการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต พบว่ามีผลต่อความรู้ในการส่งจ่ายยาต้านจุลชีพ โดยผู้ที่เคยสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตจะมีความรู้ดีกว่าผู้ที่ไม่เคย ($P = .024$)

ข้อเสนอแนะ ควรจะมีการพัฒนาความรู้ในการส่งจ่ายยาต้านจุลชีพของเจ้าหน้าที่สถานียอนามัยในจังหวัดมุกดาหารให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

Independent Study Title Knowledge and Factors Affecting Knowledge in Prescribing of Antimicrobial Agents of Health Center Officers in Mukdahan Province

Author Miss Benjama Chaisuntitrakoon

Master of Public Health

Examining Committee

Assoc. Prof. Dr. Jarathbhan Sanguansermisri	Chairman
Lecturer Dr. Wararat Nilaward	Member
Lecturer Puckwipa Suwannaprom	Member
Lecturer Chabaphai Phosuya	Member

Abstract

The objective of this study was to determine knowledge in prescribing of antimicrobial agents and to identify factors affecting knowledge in prescribing of antimicrobial agents of health center officers, Mukdahan Province. The factors explored included personal characteristics such as gender, age, education, working position and working experience, and other factors such as participation in professional conferences and in self learning. The study population was 215 health center officers currently practising in Mukdahan Province. The sample was the total population. The data collection method was mail questionnaire. The questionnaires were pretested for content validity and reliability (Cronbach $\alpha = .73$). A total of 130 questionnaires were usable, yielding a response rate of 60.5%. Quantitative data were analyzed by using descriptive and inferential statistics (significance level of $P < .05$); and qualitative data were analyzed by using content analysis.

The results show that level of global knowledge concerning prescribing of antimicrobial agents of health center officers was moderate. While the knowledge regarding indications , dose and usage were quite good , the knowledge with regard to duration of treatment was moderate. Furthermore, the knowledge about cautions and contraindications was unsatisfactory. Female officers had significantly better knowledge than did male officers ($P = .021$). Age , education , working position , working experience and other factors such as participation in professional conferences and in self learning by reading books , magazines , journals , watching television , talking to public health personnels and listening to radio were not significantly related to the knowledge level. However, internet searching was significantly related to the knowledge level. The officers who searched the internet had better knowledge than those who did not search the internet ($P = .024$).

It is suggested that programs or interventions to improve knowledge in prescribing of antimicrobial agents of health center officers in Mukdahan Province be needed.